

Akár a dodó madár Mauritiusról

Részlet a *C. H. G. följegyzései* munkacímű, készülő regényből

Az első válásomkor, 1998-ban gyerekkori cimborám, Tibi volt az ügyvédem. Igaz, ami igaz, nem is lett volna szükség rá, mivel se közös tulajdonunk, se közös gyerekünk nem volt Ágival, a feleségemmel, pusztán egy három oldalas beadványt kellett megírni ahhoz, hogy elválasszon bennünket a bírónő. Tibi kitűnően készítette el a dokumentumot, ellen is jegyezte, holott az még csak kötelező sem volt, mi szignóztuk, a bíróságon minden remekül alakult. Akkor már két hónapja igen hajszolt életem. A feleségem bátyja meg akart verni. A bátyó – kereken százhúsz kiló színizom – kutyaviadatok szervezéséből élt, mellesleg a tulajdonában állt egy biztonsági őrköt közvetítő cég. Azért orrolt meg rám, mert megcsaltam a testvérét. Fájdalomdíjként egymillió forintot követelt. Természetesen nem rendelkeztem az összeggel. Ekkor kijelentette, hogy kiveri belőlem, a szarral együtt. Hogy pontosan miként gondolta, az örökre homályban maradt. Mellesleg Ági, a volt nejem sem támogatta buzgalmában, ő csak mielőbb el akart felejteni, nem akart tőlem semmi egyebet, mindössze annyit, tűnjek el az életéből.

Tibi nem sokkal azelőtt vásárolt egy házat a baktói kiskertekben. Hivatalosan szerszámoskamraként tartották nyilván, valójában egészen takaros, jóllehet hangyányit előregedett kis kulipintyó volt. Fölajánlotta, hogy költözök oda, ameddig az ex sógorom haragja csillapodik, vagy amíg ő maga, az én gondos és hozzáértő ügyvédem nem talál valamilyen megoldást. Még két hónap betegszabadságot is elintézett nekem. Elfogadtam az ajánlatot.

Az épület kissé megroggyant, az ablakok alatt besüvített a szél, ám pokrócokkal tökéletesen el lehetett szigetelni; a falakon itt-ott kiütközött a salétrom és a penész, a mennyezeten foltok éktelekdedek, a bútorok enyhén dohos szagot árasztottak, mindez azonban nem vette el a kedvemet. A házhoz hatalmas, romantikusan elvadult kert tartozott. A szomorúfüzek, diófák, gesztenyék között áthatolhatatlan málnások, övig érő pampafú, elburjánzott egresbokrok, kócos aranyesők, deformált tuják, buja virágágyások, parányi, tarka tisztások váltakoztak. Az egyik sarokban, a zöld mohával vastagon belepett, masszív téglakerítés mellett nyákos békalencsével teli tavacska terült el, a színén csíborok lubickoltak.

– Itt nyugodtan ellehetsz – mondta Tibi. – Ha megfelel.

– Pazar! – feleltem.

A picike teraszon ittunk egy pohár vörösbort, minden cseppjét kiélvezve, aztán becipeltek a poggyászomat az autóból. Tibi fütyörészve távozott, miután hosszasan szorongatta a jobbjomat és lapogatta a hátamat. Egyedül maradtam. Nem volt hangulatom még berendezkedni, élveztem a magányt és a szabadságot. A teraszra csábított az ütött-kopott karosszék. Beleereszkedtem, hagytam, hogy elmerüljek benne, hagytam, hogy magába nyeljen a kert, a ház, az időtlenség. Kissé elszunnyadtam. Hegedűszó ébresztett. Valaki egy érzelmes tangót játszott a közelben. Kidörgöltem a szememből az álmot, s nekiláttam, hogy kipakoljam a bőröndjeimet.

Igyekeztem hamar alábbhagyott, s úgy döntöttem, jó minden ott, ahol van. Visszatértem a teraszra. A hegedűszó lágyan úszott az őszi estében. Akár kutya az ínycsiklandó illatok után, úgy eredtem a muzsika nyomába. A szomszéd házban véltem felfedezni a forrását. Ez az épület is régi volt és romantikus, mint Tibi ingatlana. Valaha, amikor ezt a vidéket még nem parcellázták föl hétvégi kerteknek, mindkettő tanya lehetett. A kerítés résein keresztül bekukucskáltam az udvarra.

Az enyémhez hasonló kert közepén egy nőt láttam, álla alá hegedűt szorított, érzékenyen dolgozott a vonóval. Szinte láttam, ahogy körbelengi a zene. Lélegzetvisszafojtva figyeltem. Úgy éreztem, egybeolvadok a kerítéssel, beleolvadok az őszbe, a zenébe, a színekbe. Tévedtem. Rosszul éreztem. A hegedülő nő – talán sokadik, rejtett érzékszervével – észrevett. Hirtelen abbahagyta a hegedülést, sarkon pördült és kék szemének átható tekintetét a kerítésnek arra a pontjára szegezte, ahol én leskelődtem.

- Miért nem jön be? – kérdezte nyugodt, lágy hangon.
- Elnézést – habogtam. – A zene vonzott, nem akartam megzavarni.
- Jöjjön be! – szólított fel. – Három lépéssel balra találja a kaput. Csak akassza ki! Úgy tettem, ahogy parancsolta.

– Jöjjön! – ragadta meg a karomat, és az apró terasz felé irányított, amely szakasztott olyan volt, mint az enyém (pontosabban Tibié). Leültetett egy karosszékbe, bort töltött elém egy pohárba. Magának is öntött, leült velem szemközt.

- Melyik házban lakik?
- Itt, a szomszédban.
- Megvette?
- Nem. Egy barátomé. Csak két hónapra költöztem be.
- Művész?
- Könyvtáros vagyok.

A nő láthatóan csalódott, de igyekezte leplezni.

– Én három hónapra kaptam kölcsön ezt a dácsát. Pihenni. Esténként átjöhet, ha gondolja. Remekül főzök, meghívhatom vacsorázni.

- Köszönöm. Élek a lehetőséggel.

Így ismerkedtem meg a hegedülő lánnyal. Esténként átjártam hozzá. Hol italt, hol ételalapanyagot vittem ajándékba (úgy két kilométerre tőlünk üzemelt egy kisbolt, ott vásároltam hetente kétszer), amit ő ügyesen elkészített, s közösen jóízűen elfogyasztottuk. Utána iszogattunk, beszélgettünk, múltattuk az időt. A zene és a művészet adódott közös témaként, s a lány szeretett magáról mesélni. Hamarosan megtudtam, hogy a kedvese küldte ide, s az is tudomásomra jutott, hogy a szerelme nem független ember.

– Nem hagyja ott miattam a családját – mesélte egy csillagfényes éjszakán. – Ő azt mondja, csak a gyerekei miatt nem él velem, de én ezt nem hiszem. Azért küldött ide, mert kiborultam. Idegösszeroppanást kaptam.

- Megérte egy ilyen férfi miatt?
- Milyen férfi miatt? Nem is ismeri!

Zavarba jöttem. Ötöltem-hatoltam.

- Ez igaz. Csak, gondoltam, nem magával él...

– Attól még szerethet! – csattant fel. Máskor oly kellemes hangja már-már csikorgott. Fűlsértő volt, bántó.

Kisvártatva szelídebben hozzáfűzte:

– Bár, be kell ismernem, gyakorta én sem hiszek ebben. És ez fáj. Az igazság az, hogy én csapot-papot hátrahagynék érte – lehajtotta a fejét, hosszasan nézte a lábát, mintha valami idegen tárgy volna.

- Igaz, nekem nincsenek gyerekeim – suttogta. – Magának vannak?
- Nincsenek. A volt feleségem eljátszott a gondolattal, de én nem akartam...

Magam sem tudtam, hazudok, vagy igazat beszélek.

- Elvált ember – szögezte le tárgyilagosan a nő.
- Nem régóta – bólintottam.
- Nem egyszerű, gondolom.

Ráhagytam, hogy nem az. Voltaképpen így is volt, de ő biztosan nem afféle nehézségekre gondolt, amilyenekkel szembe kellett nézmem.

– Az én helyzetem sem az – sóhajtotta. – Tudja, amikor megismerkedtünk, volt egy barátom. Aztán néhány hónap múlva szakítottam vele. Nem bírtam a kettős játékot. Két embert csal meg mindenki, aki egyet megcsal.

– Ez így igaz! – hagytam helyben buzgón a szavait. – Én is így gondolom. Ha A megcsalja B-t C-vel, utána ugyanez a bizonyos A óhatatlanul megcsalja C-t B-vel. Még akkor is, ha nem fekszenek le egymással, úgymond. Mert mindez, szerintem, nem pusztán szexuális kérdés.

– Pontosan! – helyeselt ő lelkesen. – Látja, pontosan ezért kaptam idegösszeroppanást. Ezért pihenek itt. Nem csinálok semmit, csak hegedülök és gyönyörködöm a kertben. Mégis... Fáradtnak érzem magam folyvást. Úgy érzem magam, mintha két part között lebegnék!

Ez után a beszélgetés után egész éjszaka hegedült. Én hanyatt feküdtem az ágyamban, bámultam a mennyezetet és füleltem. Nem vagyok nagy zeneértő, de abból a hegedűszöből mindent kihallottam. A fájdalmat, a vágyat, a bizonytalanságot. Könnybe lábadt a szemem, miközben hallgattam, s én is azt kezdtem érezni, amit ő: a lebegést két part között. Eszembe jutott, amit a hűtlenségről mondtam. Magam is hűtlen vagyok, jutott eszembe. Ágit egy szentesi kolléganővel, Bettivel csaltam meg. Háromszor. Utána a kolléganő közölte, hogy nem meri tovább folytatni, mert Szentes kisváros, az ő férje meg nagyon féltékeny természetű.

– Neked könnyű – bizonygatta –, minden este fölszállsz a buszra és hazamész Szegedre, ha baj lesz, akkor véglegesen Szegedre utazol, nem jössz vissza többet, legfeljebb fölmondasz a könyvtárban. De nekem itt kell élnem az után is, hogy lebukunk. És előbb-utóbb lebuknánk, úgyhogy legyen vége.

És vége lett. Nem is igazán bántam. Betti gyerekkori barátnőjének lakásán kellett kufircolnunk, de csak akkor tehettem meg, amikor a barátnő férje dolgozott. Komoly logisztikai tervezésre volt szükség minden keféléshez, s bár Betti pazarul kúrt, egy idő után éppen úgy rá lehetett unni, mint minden jóra. S akkor már nem érte meg a sok macera.

Az után az éjszaka után, hogy a hűtlenségről cseréltünk eszmét, a szomszédom nem mesélt többé magáról. Festményekről, épületekről, irodalomról társalogtunk, a kert növényeit dicsértük, zenéről beszélgettünk. Ő is, én is gyakran sétálgattunk a házunk körüli elhanyagolt kertben. Mindketten megnyugvást találtunk ott. Szinte lételememmé vált a sétálgatás. Amint a hegedülő lánnyal eltöltött esték. Kiestem az időből, illetőleg saját, önálló, az Időtől független időmet éltem. Lebegtem két part között, igen.

Aztán egy nap szokatlanul zavaró csöndre lettem figyelmes. Órákba tellett, míg rájöttem: nem hallok hegedűszót. Átsiettem a szomszédba. Könnyedén kiakasztottam a kaput, felszaladtam a teraszra, bekopogtattam az ajtón. Semmi válasz. Újra kopogtattam. Kiszáratva kiabáltam is. Senki nem felelt.

– Kit keres? – hallottam végre egy hangot a hátam mögül.

Sarkon pördültem: idősebb, harcsabajsú férfi állt mögöttem.

– Lakott itt egy lány, minden nap hegedült – hebegtem zavartan.

– Ma hajnalban elment – világosított föl az öreg. – Eddig szólt a bérlet. Jól ismertez?

– Barátok voltunk – feleltem.

– Ma reggelig bérelték neki az ingatlant – közölte. – Ha jóban voltak, tudja, hol keresse. Viszont arra megkérném, ide ne jöjjön többet, nincs itt magának dolga!

– Persze – makogtam. – Magától értetődő. Jöttek érte?

– Az úr, aki a bérletet is intézte. De ezt csak tudja, ha a barátja volt, nem?

– Hogyne! Elnézést a zavarásért! Viszlát!

– Isten áldja!

Zavarodottan, megalázva kullogtam haza. Bántott, hogy a lány nem búcsúzott el tőlem. Bár ugyan

miért is tette volna? Igazán semmi közünk nem volt egymáshoz, gondoltam. Végtelen szomorúság tört rám.

Éjjelenként azóta is előfordul, hogy elhaló hegedűszót hallok.

Nem sokkal a hegedűs távozása után én is visszatértem a városba. Ági bátyját letartóztatták a kutyaviadatok miatt, meg valami verekedés is volt a dologban, maga Ági üzent Tibivel, hogy elmúlt a veszély. Egyúttal azt is tudomásomra hozta, hogy utál, látni sem bír és elfogadott egy állást Glasgowban. Ági kutató biológus volt, az ilyenek gennyésre keresik magukat Skóciában. Nem mondanám, hogy nem könnyebbültem meg a távozása és a bátyó lebukása miatt. Pár hétig még tartottam a kutyaviador esetleges cimboráitól, aztán végleg megnyugodtam. Kivettem egy albérletet (addig Ági lakásában éltem) és kiíratam magam a táppénzről.

– De hogy is buktál le? – érdeklődött Marci, másik gyerekkori barátom egyik este, sörözés közben, valamikor 1999 elején. Abban a vendéglőben ültünk, amit már gimnazista korunkban is gyakran látogattunk. Abban az évben, amelyikben születtünk (1971-ben) épült a régi (és akkor még egyetlen) híd lábához közel egy Szegeden toronyháznak számító épület. Ennek a földszintjét foglalta el az említett vendéglátóipari egység. Gimnazista korunkban Égő Arany volt a neve, később Gold Fasslra keresztelték át, mostanában Vendéglő a Régi Hídhöz néven ismeretes.

– Viccesen – válaszoltam a kérdésre. – Egyik este Ágit Bettinek szólítottam. Többször egymás után. Persze, hogy kiakadt, ki ne tette volna? Kicsit hisztizett, faggatózott. Egy ideig mellébeszéltem, aztán elmondtam, hogy egy Betti nevű nővel csaltam meg. Még azon az estén hazaköltöztem az anyámhoz.

– Menthetőnek tűnik a szituáció – vélekedett a barátom.

– Nem akartam én megmenteni, koma – ingattam a fejem. – Már a házasságom utáni héten fogalmam sem volt arról, mi a pitliért nősültem meg.

– Ági nem volt egy bombázó, de nem is nevezném bányarémnek – mondta Marci.

– Ez nem szempont – dűnnyögtem.

– Akkor mi a szempont?

Magam sem tudnám megmondani. Ági rendes ember volt, biztosan ma is az. Bárkit képes boldoggá tenni. Nem volt kiugróan szép, az igaz, de kimondottan vonzó tudott lenni, ha akart. Beszélgetni is lehetett vele, az ágyban is működtek a dolgok közöttünk, jöllehet szenvedély legfőljebb az első három-négy szeretkezésünkben lehetett, akkor sem elsőpró. Attól tartok, valami különös fatalizmus folytán vettem feleségül. Amiatt a fatalizmus miatt, ami a hirtelen ötleteimet rögvest és megfellebbezhetetlenül szentesítette. Csak úgy másfél évtizede kopott ki belőlem ez a tulajdonság, addig ott dühöngött bennem gátlástalanul. Nem mértem föl soha rendesen a helyzeteket, nem jártam körül a lehetőségeket. Amint kaptam egy sugallatot, nem vizsgálgattam, hamis-e, vagy valós, követtem vakon. Mellesleg (bár ez sovány vigasz) a nyugati ember egyik meghatározó tulajdonsága ez. A hajdan erényként tisztelt bölcs előrelátás ugyanolyan nyomtalanul tűnt el Európából, akár a dodó madár Mauritiusról.